

станом на 05.02.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 02.03.2023).

9. Електронний ресурс Офісу Генеральної прокуратури України. URL : <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення 02.03.2023).

10. Копія наглядової справи СУ ГУНП в Дніпропетровській області.

11. Закон України № 2783-IX від 01.12.2022 «Про зупинення дії та вихід з Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах та Протоколу до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22 січня 1993 року» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T222783> (дата звернення 02.03.2023).

УДК 343.575+351.761.3

DOI: 10.31733/17-03-2023-430-431

Юрій БУКОВСЬКИЙ

здобувач наукового ступеня
доктора філософії заочної форми навчання
наукової лабораторії
з проблем протидії злочинності
Національної академії внутрішніх справ

**ФУНКЦІЇ ДЕПАРТАМЕНТУ БОРОТЬБИ З НАРКОЗЛОЧИННІСТЮ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ
ПРАВОПОРУШЕННЯМ В СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИКІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ
З ВИКОРИСТАННЯМ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ**

Швидкий розвиток інформаційних технологій і телекомунікаційних мереж, серед яких необхідно відмітити збільшення можливостей мережі Інтернету та соціальних мереж, суттєво впливає не лише на розвиток різноманітних сфер життєдіяльності людей, а також на способи вчинення і приховування різноманітних кримінальних правопорушень, зокрема у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів (далі – наркотики).

Так, значна кількість наркодільки перейшла на безконтактний метод збуту наркотиків, завдяки чому на сьогодні прямий контакт покупця з наркобувальником практично відсутній. Одночасно, наркодільки залучають на постійній основі через мережу Інтернет нових покупців та розповсюджувачів наркотиків, здійснюють рекламу тематичних повідомлень про способи придбання наркотиків, їх збуту, термінів надходження нових видів наркотиків, посилання на Інтернет-форуми та чати, спеціальні сайти оголошень, Інтернет-магазини, соціальні мережі, на яких міститься інформація про протиправні діяння з наркотиками тощо.

Таким чином на підрозділі боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України необхідно покласти нові функції щодо запобігання та виявлення кримінальних правопорушень в сфері обігу наркотиків шляхом проведення відповідної пошукової роботи у соціальних мережах, а також на різноманітних сайтах (чатах), щодо осіб, які причетні до незаконного обігу наркотиків з використанням мережі Інтернет.

Нажаль у діючому сьогодні Положенні про Департамент боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, затвердженого наказом Національної поліції України від 18 червня 2020 р. № 474, не закріплено функції вказаного підрозділу щодо його діяльності у кіберпросторі, тому враховуючи викладене пропонується внести відповідні зміни та доповнення до вказаного вище Положення, що надасть можливість діяти вказаному підрозділу у правовому полі.

Тому пропонуємо до функцій Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України віднести наступні положення, а саме:

- виявлення в мережі Інтернет осіб, які мають намір вчинити кримінальні правопорушення в сфері обігу наркотиків;
- виявлення облікових записів, Інтернет-сторінок, які використовуються для вчинення кримінальних правопорушень в сфері обігу наркотиків, та здійснення їх негласного контролю з ціллю своєчасного виявлення та припинення їх злочинних намірів або викриття у вчиненні кримінального правопорушення;

– блокування протиправного контенту в сфері обігу наркотиків, який розповсюджується через мережу Інтернет;

– здійснення в інформаційному просторі заходів, спрямованих на виявлення та припинення кримінальних правопорушень в сфері обігу наркотиків, у т.ч. шляхом безпосереднього втручання у діяльність комп'ютерних та інформаційних систем.

Закріплення вказаних положень у положенні про Департамент боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України надасть можливість діяти йому у правовому полі, а діяльність вказаного підрозділу набуде нормативно-правового регулювання щодо запобігання та виявлення кримінальних правопорушень в сфері обігу наркотиків, які вчиняються в інформаційному просторі.

УДК 343.102+343.46

DOI: 10.31733/17-03-2023-431-433

Діана ГАРАЦУК

ад'юнкт кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ

Початковий етап відіграє важливу роль в досудовому розслідуванні, оскільки на даному етапі уповноваженою особою здійснюється підбір необхідних слідчих (розшукових) дій спрямованих на досягнення завдання кримінального провадження, щодо притягнення винної особи до кримінальної відповідальності за вчинення протиправного діяння. Саме тому цьому етапу досудового розслідування в криміналістичній літературі приділено особливу увагу, в порівнянні з подальшим етапом. Переважна більшість вітчизняних науковців, таких як М. М. Єфімов, В. А. Журавель, С. О. Книженко, В. О. Малярова, О. В. Одерій, І. В. Пиріг, О. А. Севідов, П. В. Цимбал вважають, що початковий етап розпочинається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР) в порядку ст. 214 КПК України і закінчується моментом пред'явлення особи підозри.

Стосовно початку досліджуваного етапу заслуговує на увагу думка О. В. Одерія, який зазначає, що визначаючи межі (відправну точку) початкового етапу досудового розслідування, необхідно виходити з тієї слідчої ситуації, яка склалася. Так, якщо внесенню відомостей до ЄРДР передуює проведення огляду місця події, початком слід вважати момент прийняття рішення про проведення цієї слідчої дії, у всіх інших випадках - момент внесення відомостей до ЄРДР. Що стосується його закінчення, то завершальним моментом можна вважати процедуру пред'явлення підозри особі в порядку ст. 278 КПК [4, с. 221-222].

В ході проведення досудового розслідування виникають певні слідчі ситуації, виходячи з яких прокурор, слідчий або дізнавач визначають напрямок подальших дій, а саме: підбору алгоритму необхідних слідчих (розшукових) дій та прийняті процесуальних рішень для досягнення завдання кримінального провадження.

В. Ю. Шепітько розглядає слідчу ситуацію в широкому і вузькому розумінні. У широкому розумінні слідча ситуація є сукупністю всіх умов, що впливають на розслідування і визначають його особливості. Така сукупність найбільш повно характеризує і відображає усе, що впливає і може впливати на розслідування злочину, а отже, дає змогу вичерпно визначити шляхи і засоби цілеспрямованого впливу на сформовану слідчу ситуацію.

Практично більш значущим є поняття слідчої ситуації у вузькому розумінні - як характеристики інформаційних даних, які має слідство на різних стадіях досудового розслідування. По кожному конкретному кримінальному провадженню на даний момент є певна (різна для окремих проваджень) кількість інформації, необхідна для успішного розслідування [3, с. 431-432].